45 оной январиин 1
ПОНЕДЕЛЬНИК
№ 1 (4638)
Сэн 20 мунгэн

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

ШЭНЭ ИЛАЛТАНУУДЙ ТҮЛӨӨ, УРАГШАА

юнт дээрэхи, мүн тылдэхи амшагта ехэ илалтануудай 1944 он дүүрэжэ, саашашэнэ илалтануудые туйлаха 5 он захалба.

нгэрэгшэ 1944 он хадаа сокэ зэбсэгтэ хүсэнэй агуужэтэй байһанные бүхы дэлхэйэ улам суурхуулаа. Үнгэрэгжэл соо эрэлхэг баатар Улаан имиай эрид шууд добтолгото даануудые хэжэ, немецкоистска эзэмдэгшэдые совет нангин газар дайда дээрэһээ аха, дайнай ябуулгануудые аниин зүрхэн худар шэлэлэн абаашаһан байна.

ероическа Улаан Армиин боед, сержантнууд, офицернууд, ералнууд болон маршалнууд лигөө инаг вождь, Верховно инокомандалагша Советскэ зай Маршал нүхэр Сталинай эргэн хүтэлбэри доро пеко-фашистска армида арбан этэ сохилтонуудые алдарта соо хэбэ гээшэ.

Эдэ операцинуудай эсэстэ пеүүдэй ба тэрэнэй союзнигуу 120 хүртэр дивизинууд бутаигдэһон ба жагсаалһаа гарһан байгаа» (И. Сталин).

нгэрэгшэ жэлдэ туйлаһан сэй ба ажахын илалтанууд бтар ехэ. Энэ илалтануудые аха хэрэг тээшэ манай орохүдэлмэришэн, таряашан ба ллигенцине большевистскэ и, тэрэнэй Центральна Ко зоригжуулан хүтэлбэрилбайха юм. Дайн сэрэгэй эхи жэлдэ манай республын ажалшад өөһэдынгөө үнпатриотизмые харуулжа, ы юумэеэ фронтдоо» гэһэн доро худэлмэрилбэ.

арта Улаан Армидаа һуртэй дайшалхы машинануудые э патриотическа хүн республикын аймаг тосудар саашадаа үргэлжэлнэ. эйнгэ үйлэдбэриин програмболзорһоонь холо урид үлүүдүүргэжэ, Гүрэнэй Оборонын итедэй дамжуулһын, Улаабаһан Мяханай комбинадай. тэрэнэлэн Улан-Удын стоонуудай трестын, Наркомфи, Наркомсобесэй, хэдэн олзоилгын артельнуудай ба бусад эмхи зургаануудай ба колнуудай коллективүүдэй патриомүн эрхим түрүү колхознууд болбол хэдэн зуу мянган ент мүнгэ дайшалхы само ба танкнуудые бүтээлгэтэ лаад, агууехэ Сталин багн баясхаланда хүргэһэн а.

онтдоо ба Эхэ орондоо эдеэ ной зүйлые элбэг дэлбэгэр нэгэн хүсэлэнтэйгөөр мареспубликын колхозникууд гэрэгшэ жэлдэ эршэмтэй шагар худэлмэрилбэ. «Бурят-Монл АССР-эй хүдөө ажалые улам шадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд хай» ССР Союзай Совнаркомой олоор урмашаһан колхозни малажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй

түсэбые үлн дүүргэжэ, үндэр баян тын ургасануудые туйлажа эгтоолдо харюусаба. Мүнөө үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэблүүлэн дүүргэһэн колхоз ба эһнүүд, малай үбэлжэлгые эр һайнаар үнгэргэжэ байһан ай ба колхозуул олон бии.

Манай республикын 14 түрүү МТС 1944 оной тракторна элмэриин түсэбые үлүүлэн эгэһэн байгаа. Мүнөө энэ үүдээр трактор заһабарилхы дэлмэриин түсэбэй дүүргэлтэһэл амжалтатайгаар ябуулагд байна. Республикын ара ажахы бүхы дээрээ һалбаран хүгжэжэ байха юм. Арадай хын һалбаран бадархатай ха, культурно-гэгээрэлэй хүлэри айхабтар ехээр хүгжөө. шөө клуб, уншалгын байшан улаан булангүй колхозууд нагүй гэхэдэ дэмы үгэ болохогүйгээшэ.

Эхин дунда һургуулинууд сомон а тэсхонуудта бии. Ургажа ййгаа залуу үеынхидые эрдэм сидо хүмүүжүүлхэ талаар ба бэшэ амжалтанууд туйлагд Республикын түг түмэн баанарай түрүүшүүлынь Советскэ Союзай дээдэ хайра болохо тен ба медальнуудаар шагнаһан баримта энэ талаар туйлаһ амжалтануудые гэрэшэлнэ.

Гэбэ е, манай республикын колхозд мал үсхэбэрилхэ ба үндэраян ургаса туйлаха түсэбүүдэзбүхы дээрээ дүүргэжэ шадаай байшоо. Энэ дутагдалые нэ жэлдэ шэн зоригтойгоор жаллажа арилгаха ёһотойбди.

Энэ жэлдэ хэхэ бүтээхэ хүдэлмэриинай зорилго тон ехэ бай. Түбхын түрүүндэ, ССР Союзай Совнаркомой 1944 оной авгтын 7-до гаргаһан түүхэтэ тогтоолые бэелүүлхын түлөө колхоз совхозуудай хамаг хүсэн табидаха ёһотой. Үндэр баян ургаса туйлаха талаар агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые агрономическа наукын үндэһөөр бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сулөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй түүхэтэ ойдо бэлэдхэхэ тушаа республикын правительствын ба ВКП(б)-гэй обкомой хандалга бэшэг мүнөөдэр, манай газетын хуудаһанда толилогдобо. Эндэ заагдаһан харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөниие шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ ёһотойбди.

Ажалай үндэр бүтээсэнүүдые хаа-хязгаагүй туйлахын тула хүдэлмэрилшэн, колхозник, албахаагша бүхэн тэмсэхэнь лаблай.

1945 он болбол эсэсын муухай дайсаниие эсэслэн дараха илалтын жэл болог гэжэ юрөөгөөд, республикынгаа ажалшадта шэнэ жэлэй халуун амар мэндэ хүргэе!

Бурят-Монгол Автономно Советскэ Социалистическэ республикын бүхы ажалшадта

Нүхэдүүд!

1945 оной мартын 2-то Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сулөөлһэн үдэрһөө хойшо 25 жэлэй ой гүйсэхэнь.

Хорин табан жэлэй саада тэрэ бурят-монгол арад болбол ахадүү ород арадай ба эрэлхэг баатар Улаан Армиин туһаламжаар сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдэй зэбүүн муухай бандануудые бута сохижо, СССР-эй арадуудай эбтэй бүлэ соо жаргалтай хүхюун ажаһууха, эрхэ олоһэн байна.

Тэрээнһээ хойшо үнгэрһэн амгалан тайбан сагай ажалай жэлнүүд советскэ Бурят-Монголой арадай ажахын ба культурын ургалта ба бадаралтын жэлнүүд байгаа. Урдань гээг энги заха хизаар байһанаа Бурят-Монголнай большевистскэ партиин удариалга доро, ленинскэ-сталинска национальна политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй ашаар индустриально-аграрна республика болон хүгжэбэ. Бурят-монгол арадай хэлбэр маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ культура хадаа урдань үзэгдөөгүй ехэ бадаралта олобо.

Немецко-фашистска бузар булай эзэмдэгшэд Советскэ Союзда мэхэтэ муухайгаар добтолжо ороходонь сулөөтэ ажалай баяры ба Сталинска Конституциин наран доро ажабайдалай жаргалые мэдэһэн бурят-монгол арад хадаа Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин туйлалтануудые хамгаалхын тулада манай Эхэ ороной бүхы арадуудтай сүг хамта инаг һайхан Эсэгэ ороноо хамгаалгада бодожо, дайн сэрэгэй түрүүшын үдэрһөө хойшо өөрынгөө хамаг бүхы хүсые бузар булай дайсаниие эсэслэн бута сохихо хэрэгтэ фронт дээрэшье, мүн тылдэшье үгэжэ байна.

Немецко-фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай фронтнууд дээрэ Улаан Армиин шиидхэхы шанарта илалтануудай үдэрнүүдтэ, манай Эсэгэ орон гитлеровскэ бузарнуудһаа хэтэ мүнхэдөө сулөөлэгдөөд байхадань, нүхэр Сталинай хэлэһэнэй ёһоор, немецко-фашистска армиие бута нэрьен һалгааха хэрэгые манай союзнигуудай арминуудтай хамта туйлдань хүргэхэ, өөһэдынь эшээн соо фашистска арьяатаниие нэрбэхэ ба Берлин дээрэ илалтын тугые мандуулха һүүлшын дүүргэлтын үүргэ мүнөө Улаан Армида үлөөд байһан сагта энэ түүхэтэ үдэрые—Бурят-Монголые сулөөлһэнэй 25 жэлэй ойе угтажа байнабди.

Бурят-Монголэй ажалшад!

Энэ түүхэтэ үүргэеэ дүүргэхэ хэрэгтэнь героическа Улаан Армидаа туһалхын тула бүхы юумэ хэхэ гээшэ инаг дуратай Эсэгэ ороной үр ахи бидэнэй арюун нангин уялга мүн.

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүдэй ба интервентнүүдэй бандануудһаа сулөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй алдарта ойе ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлажа тэмдэглэе, фронт ба Эсэгэ орондоо үшөө ехэ буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл, эдеэ хоол ба ажаүйлэдбэриин сырьё үгэжэ, немецко-фашистска эзэмдэгшэдые эсэслэн буга сохихо хүсэлэнтэ сагые түргэжэ ойртуулхын тулада хамаг бүхы хүсэеэ табия!

Эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! 1945 оной хабарай таридгада саг сооһь шанар һайнтайгаар бэлэдхэхын тулада социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе. 1945 ондо үндэр баян ургаса хурааха ябадалда хэрэгтэй шухала юумэнүүдые бии болгохын тулада үрһэ хааха, трактор, хүдөө ажалай машина зэмсэгүүдые заһабарилха түсэбөө һайнаар дүүргэхын тулада үбэлэй сагта хэгдэхэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхын тула хамаг бүхы хүсэеэ гулгадхая!

Эсэгэ орон ба фронтдоо улам ехэ талха тарья, овощь, хартаабха ба хүдөө ажалай бусад продуктнуудые үгэе!

Социалистическэ малажалай хүдэлмэрилэгшэд!

Колхозуудта ба совхозуудта үхэр малай тоо толгой саашадань олошоруулхын ба тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада, адуу малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 1945 ондо мал ажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые гүйсэд дүүргэхын тула социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе!

Эсэгэ орон ба фронтдоо улам ехэ мяха, һү, тоһо, арһа, нооһо ба малажалай бусад продукциинуудые үгэе!

Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернууд ба техникууд!

Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сулөөлһэн үдэрһөө хойшо 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ба гитлеровскэ Германиие эсэслэн дарража илахын тулада республикын ажаүйлэдбэриин бүхы предприятинуудаар үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид һайн шанартайгаар дүүргэхэ зорилготойгоор социалистическэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлэе.

Эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэ бүхэн, мастер бүхэн, техник ба инженер бүхэн манай агууехэ советскэ Эсэгэ ороной бидэнһээ эрижэ байһанай ёһоор хамаг бүхы хүсэеэ хүсэд зарюдажа фронтовой ёһоор хүдэлмэрилһөөр мүрысөө эмхидхэе!

Түмэрзамай ба уһан замай транспортын хүдэлмэрилэгшэд!

Эсэгэ орон ба фронтмнай үшөө нарин нягтаар ба эршэмтэйгээр ажаллахыень харгы замайхидһаа хүлеэжэ байна. Ашаа шэрэхэ талаар правительствын заалтабаринуудые ба үбэлэй сагта гудна заһабарилха түсэбые саг сооһь дүүргэжэ энэ ойе тэмдэглэе. Улаан Армиин турэа ахадүү болохо транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үнэр ехэ нэрэзэргые хүндэтэйгөөр абажа ябахын тулада транспорт дээрэ жаяг заршам ба эмхи гүрэмые шангадхая, ажалай бүтээсые ба хүдэлмэриин эмхиие дээшэлүүлэе!

Загаһанай ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэд! Гэзгэлдэ усадхахын түлөө, загаһа бариха түсэбөө загаһанай завод, загаһа барижа моторно станци, загаһа бариха колхоз ба бригада бүхэн дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхынь түлөө тэмсэлдэ хамаг бүхы хүсэеэ зорюулая. Эсэгэ орон ба фронтдоо улам ехэ загаһа үгэе!

Ой модоной ажаүйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэд! Модо бэлэдхэхэ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, республикын ой модоной ажаүйлэдбэриин зэгдэлые усадхая, Эсэгэ орон ба фронтдоо модоной материалнуудые болохо зэргээрынь ехээр үгэе!

Нютагай ажаүйлэдбэриин ба олзобо иагын коопераци худэлмэрилэгшэд! Ажал хүдэлмэридөө ажахын үүсхэлнүүдые ехээр гаргагты, ажалшадай эрилтэнүүдые хангахын тулада шухала хэрэгтэй байһан үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые улам ехээр үйлэдбэрилэн гаргахын тулада республикын элбэг баян ресурснуудые хэрэглэхын түлөө тэмсэлые үргэнөөр дэлгэрүүлэе.

Худалдаа-наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд! Тылэй ажалшадай эрилтые хангаха хэһэн хүндэтэ зорилго таанарта дааагдаһанхай гээшэ. Культурна худалдаа-наймаа ба ниитын эдеэ хоол эрхимээр эмхидхэхын түлөө мүрысөөндэ оролсоё! Нэгэ һайн ба шудар уу ажалаар фронтдо өөрынгөө туһаламжые шангадхая.

Гэгээрэлэй ба элүүрые хамгаалха, наука, искусство ба литературын хүдэлмэрилэгшэд, культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэд! Арадай гэгээрэлэй ба элүүрые хамгаалха эмхи-зургаануудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулжа, ажалшадай культурна хангалтын хэрэгые һайжаруулжа, Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

Бурят-Монгол Автономно Социалистическэ республикын бүхы ажалшадта

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэн үзэрһөө хойшо 25 жэлэй ойе тэмдэглэе, арад зоной дунда научно-тэгээрэлэй пропагандые үргэнөөр дэлгэрүүлэе, манай героическа үедэ тааралха творческо үлаан бодолнуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ, һайн шанартай научна ба уранһайхан зохёолнуудые байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые түйлая!

Советскэ ба партийна органуудай, профсоюзна ба ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба колхозни гууд! Сэрэгэй албахаагшан рэй бүлэнэр ба Эсэгэ ороно хамгаалгын инвалидууд тухай оролдолго хадаа манай түрэл хэрэг ба арюун уялга мүн. Сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэрые ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалидуудые халгаха ябадалда оролдолго гаргаха ба үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ улам ехэ болгоё, Эсэгэ орон ба фронтын урдахи уялгаяа дүүргэе.

Бурят-Монгол АССР-эй ажалшад! Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэн үзэрһөө хойшо 25 жэлэй ойн үдэртэ баатар Улаан Армиин туһада хэжэ байһан ажалай фронт дээрэхи хэрэгүүд тухайгаа —ойн урда тээхи мүрысөөнэй дүнгүүд тухай агууехэ вождь, Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинда бэшэг эльгээхэ байнабди. Инаг дуратай Эсэгэ оройнгоо урдахи уялгые дүүргэһэн тухайгаа мэдээрэлтэйгээр энэ бэшэг соо өөрынгөө шэнэ илалтануудтухай хөлөжэ шадахын тулада хамаг бүхы юумые хэжэ гарая!

Фабрика ба заводуудай, машинно-тракторна станцинуудай, совхоз ба колхозуудай, шахта ба руднитуудай, түмэрзамай ба уһанзамай транспортын, загаһанай ба ой модоной ажаүйлэдбэриин предприятинуудай, советскэ, культурна ба медицинскэ эмхи зургаануудай коллективүүд — Бурят-Монголые сагаангвардеецүүд ба интервентнүүдһээ сүлөөлһэнһөө хойшо 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ ороёгты!

Бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөнэй газаа тээ нэгэшье ажалша хүн бү үлэг лэ!

Гитлеровскэ булимтарагшадые өөһэдынь нүхэн соо нэрбэн сөхи о байгаа шэн габьгата Улаан Арми мандаха болтогой!

Манай ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан мандаха болтогой!

Манай вождь ба багша агууехэ Сталин мандаха болтогой!

БУРЯТ-МОНГОЛ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ
БУРЯТ-МОНГОЛ АССР-эй АРАДАЙ КОМИССАРНАРАЙ СОВЕТ
ВКП(б)-тэй БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕТ.

Хабарай тарилгада һайнаар бэлдэхэ

Немецкэ булимтарагшадта эсэргүү дайн сэрэгэй эхилһэнһээ хойшо колхозно таряашад, МТС совхозуудай болон хүдөө-ажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэд Улаан Арми ба орноо эдеэ хоолоор, ажаүйлэдбэрэй түүхэй эдлэлээр таһалгаряагүйгөөр хангаха зорилго урдаа табижа ажалай фронт дээрэ ами бэеэ хайралангүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 27 жэлэй ой тухай элидхэл соогоо Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталин колхозно таряашадта иимэ сэгнэлтэ үгэһэн байна гэбэл: «Улаан Арми болбол колхозно тарияашадай оролдолгын ашаар дайнай дүрбэдэхи жэл дээрэ эдеэ хоолой талаар дутагдал гээшые үзэнэгүй. Эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд хүдэлмэришэн ба интеллигенциие эдеэ хоолоор, ажаүйлэдбэриие түүхэй эдэр хангаха, фронтдо буу зэбсэг ба һомо хэрэгсэлнүүдые бүтээжэ байһан завод фабрикануудай таһалгаряагүй хүдэлмэриие хангана». Нүхэр Сталинай алтан үгэнүүдэй магтаалда манайшье республикын колхозно тарияашад хүртэлсэнэ гэшэ.

Верховно Главнокомандалагшын магтаалые харюуулахын тулада республикын эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд сэрэгэй дүрбэдэхи жэлэй хабарай тарилгада бэлэдхэлые бүхы талаарнь түргэн саг соо һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө үргэн дэлгэрэнгүйгөөр оролсохо ёһотой. Хабарай полевой хүдэлмэриие хаһа болзор соонь дүүргэхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд, маргэжил шалабаритай тракторнууд шиидхэхэ байна. Хүдөө-ажалай культурануудай үргасые дээшэлүүлхэ өөрынгөө үүргые зүбөөр эйлгоһон МТС-үүд трактор болон хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилгые эрхим шанартайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ эршэмтэйгээр оролсоной.

Ехэ-Кударын машинно-тракторна станциин коллектив (директорынь нүхэр Дмитриев, парторганизациин секретарь нүхэр Петелин) үнгэрэгшэ жэлэй 4-дэхи квартал соо трактор болон хүдөө-ажалай машинануудые заһабарилха түсэбөө ниилээдгүй ехээр үлүүлэн дүүргэбэ. Заһабарилагдаһан бүхы трактор болон хүдөө-ажалайнь машинануудые гүрэнэй комисси һайн сэгнэлтэ үгэжэ тушаан абаа. Мүнөө энэ МТС-эй коллектив ажмалтатай хүдэлмэриингөө ашаар СССР-эй Наркомзем болон ВЦСПС-эй дамжуулагын Улаан туг абаба.

1944 оной 4-дэхи квартал соо трактор машинануудые заһабарилха түсэбүүдээ болзорһоонь урид һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэһэн МТС-үүд яһала олон. Тэдэнэй тоодо Хэжэнгын, Саянтын, Гашейн, Чесаныи, Суулгын МТС-үүдые оруулмаар байна.

Тиигэбэшье зарим МТС-үүдэй дирекци болон партийна организацинуудай трактор заһабарилгые таатай хүтэлбэрээр хангаагүй дээрэһээ энэ хүдэлмэри зарим газарнуудаар удааржа байха юм.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ болон тэдэнэрэй мэргэжэл шалабариие дээшэлүүлхэ ябадал МТС-үүдэй үбэлэй үеын шухала хүдэлмэри болоно. Тиигэбэшье, энэ шухала хэрэгтэ олонхи МТС-үүд хүсэд анхаралга табингүй байһаар.

Эрхим шанартай үрһэн үндэр ургаса түйлахэ ябадал шиидхэдэг. Гэбэшье ороонһото, технческо, овощьной, тэжээлэй культуранууд болон хартаабхын үрһэнэй фонд байгуулга республикын колхозуудаар хангалтагүй байна. Һүүлэй үедэ Бичурын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Кударын, Прибайкальска, Хэжэнгын, Хориин, Заиграйн болон бусад аймагууд хүрэнгэ хаалга, сэбэрлэлтын тэмн шангадхахын оролдо һуладхаһан байха юм. Закаменай, Курумканай, Байкало-Кударын аймагууд аяар мүнөө хүртэр тарягаа сохиж хүүргээгүй байһаар. Мүн эдэ аймагуудаар үрһэ сэбэрлэжэ, тарилгын кондицидэ хүргэхэ ябадал хангалтагүй. Тарилгада бэлэдхэлэй шухала хүдэлмэри болохо агротехническэ хэмжээ ябуулганууд, хүдөө-ажалай машина зэмсэгэй заһабарилга, морин унаануудые бэлэдхэл гэхэ мэтэнүүд республикын колхозуудаар баһал хангалтагүй. Баргажанай, Яруунын, Кяхтын, Тарбагатайн, Кударын, Прибайкальска аймагуудай колхозуудаар саһа тогтоолго, наг шэбхэ шэрэлгэ уһэлэ болон шубуунай аргал суглуулха хүдэлмэри илангаяа хангалтагүй. Тэрэшэлэн хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө-ажалай машина зэмсэгүүдэй заһабарилга зарим аймагуудаар баатажа байха юм.

Үрһэнэй фонд дүүрэн байгуулха, хүрэнгэ сэбэрлэжэ тарилгын кондицида хүргэхэ хэмжээнүүд энэ гэһээр абтаха зэргэтэй. Тиихын тулада бүхы обингуудаа хамжха, һолоомо дахяад сохихо, михинэ болон тарянһаа гараһан бэшэ-бэшэ үлүү булуунуудые баранииинь суглуулжа хиидхэд, хүрэнгэдэ хэрэглэхэ ябадал хантаха шухала. Мүн хүрэнгын тарна нягта париинаар харууһалха, тэрэниие үрихэ хулгайлха ябадалтай эрид шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй.

«Бурят-Монгол АССР-эй хүдөө-ажалые улам саашань хүгжөөхэ хэмжэнүүд тухай» ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоолой үндэһэ һуури дээрэ хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ хэрэгтэ республикын партийна советскэ, газарта рялангай органууд, колхоз, совхоз, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд гол зорилго табиха ёһотой. Энэ харюусалгата зорилго бэелүүлхэдэ ВКП(б)-гэй Обкомой XVIII пленумэй шиидхэбэриин ёһоор үргэн нинтэ колхозингуудай дунда агитационно-ойлгуулмжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Д. ЭРДЫНИЕВ, ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө-ажалай таһагые даагша.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ Г. А. ЦЫДЕНОВАГАЙ ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ ҮГ

Нүхэдүүд!

Бурят-Монголой эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд, эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд, советскэ интеллигенци! Республикын правительствын ба партиин Обкомой даалгабаряар Таа бүгэдые шэнэ жэлээр амаршалнаб.

Нүхэдүүд, манай орон болбол Эсэгэ оронойнгоо дайсадые Улаан Армиимнай шиидхэхы шанартайгаар илажа байһан оршон байдалда Шэнэ жэлые угтажа байна. Улаан Армиин ба бүхы советскэ арадай баатарлиг хүсэлэлгээр манай газар дайда немецко-фашистска эзэмдэгшэдһээ бүрин хүсэд ба хэтэ мүнхэдөө сүлөөлэгдөө, мүнөө Улаан Армимнай немецко-фашистска армиие бута нэрьен һалгааха хэрэгые хамта түйлдэнь хүргэхэ фашистска арьяатаниие тэрэнэй өөрынь нүхэн соо няза сохихо ба Берлин дээрэ илалтын тугые мандуулха гэһэн өөрынгөө дүүргэлтын үүргые бэелүүлжэ байна.

Советскэ Союзай хүдэлмэришэд, колхозникууд ба интеллигенци болбол Эхэ орон ба фронтынгоо урдахи үүргэе хүндэтэйгөөр дүүргэжэ, Улаан Армие буу зэбсэг ба эдеэ хоолоор таһалгаряагүй хангажа байна. Советскэ тылэй энэ баатарлиг ажал соо манай республикын ажалшадай ажалай хуби бии гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Үнгэрэгшэ жэлэй үедэ манай ажаүйлэдбэриин олохон предприятинууд Бүхэсоюзна мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ илажа гараһан байгаа.

Манай республикын эрэгтэй эмэгтэй колхозникууд фронтые аша туһада үнэн сэхээр ба шударгуу шангаар хүдэлмэрибэ. Республикын олонхи колхозууд малажалай продукци тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн хэдэн олон колхозууд тарияа шаалгаар гүрэнтээ болзорһ урид тоосоһон байна.

Манай советскэ интеллиг мүн лэ шударгуу шангаар дэлмэрибэ.

Тиибэ ябашье манай хүд рида дутуу дунда эйлнууд олон байһаар. Тэдэниие неер арилгажа, шэнэ 1945 Эхэ орондоо ба баатар У Армидаа өөрынгөө туһалам улам бүри шангадхажа, нем фашистска эзэмдэгшэдые хүүрэн илаха ябадалые ойр хын тулада хамаг бүхы х зангидаха ёһотойбди.

Ажаүйлэдбэриин ба тран тын бүхы предприятин үйлэдбэриингөө түсэбүүдые зорһооонь урид ба эрхим шанартайгаар дүүргэхын т малай үбэжэлгые амжалтата үнгэргэхын түлөө ба кол болон совхозно малажалые нээр хүгжөөхын түлөө, ко совхоз ба МТС-үүдэй 1945 хабарай тарилгада саг б соонь эрхим һайн шан бэлэдхэл хэхынь тулада үндэр баян ургаса абахын социалистическэ мүрысөө нээр дэлгэрүүле!

Манай республикын ажалшадые шэнэ 1945 дашарамдуулан амаршалаад най инаг Эхэ ороной аша т шэнэ амжалтануудые түй хүсэнэб.

Манай агууехэ советскэ орон мандаха болтогой!

Советскэ Союзай арад эбдэршэгүй хани барисаан даха болтогой!

Манай шэн габьяата Арми мандаха болтогой!

Манай вождь ба багша ехэ Сталин мандаха болто

Шэнэ жэлээр, нүхэдүүд

Советскэ Информбюроһо

Декабриин 30-ай оперативна мэдээ

Декабриин 30-ай туршада ЛУЧЕНЕЦ городһоо зүүн-урд урлуур манай сэрэгүүд Чехословакиин газар дээрэ Ш ФИЛЯКОВО, БИСКУПИЦЕ, РАДЕВЦЕ, ЧАКСНОВЦЕ гэдэг аэарнуудые ба ФИЛЯКОВО, РАДЕВЦЕ гэдэг түмэрзамай с үүдые эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн Венгриин газар д ПУЙТЕ КУТАШ, КАРАНЧ-КЕСИ, КАРАНЧ-ШАГ, ЕНДЕГ ДОЛАНЬ, ПЕШТЕНИ ПУСТВ гэдэг һуурин газарнуудые ба тайгаар эзэлбэ.

Тодорхойлогдоһон мэдээнэй ёһоор, ИПЕЛЬ ба ГРОН гэдэг гүүдэй хоорондо ШАХЫ городһоо баруун-урдуур дайсанай л лэлгые усадхахада болоһон байлдаануудта манай сэрэгүүд ниие амидь хүсэн ба техникынь талаар иимэ гэлтэдэ ору байна гэбэл: ҮГЫ ХЭГДЭҺЭНИИНЬ: 153 танк болон сам ехэ буунууд, 23 хуягта машина, 84 хуягта транспортёр, калибрын 87 эхэ буу, 142 миномёт, 243 пулемёт, 250 авто болоко. Дайсан гансал алуулжа 7.600 солдат ба офице гээгэ. Манай сэрэгүүдэй БУЛЯАН АБАҺАНИИНЬ гэбэ танк болон самоходно ехэ буунууд, 17 хуягта транспорт калибрын 62 ехэ буу, 40 миномёт, 230 пулемёт, 8 219 вагон, һомо хэрэгсэлнүүдтэй 30 силад болоно. Удаа сэгдэһэн 6.000 немецкэ солдат ба офицернууд плендэ бэшэ, харин 7.550 болоһон байна.

БУДАПЕШТЫН оршондо манай сэрэгүүд дайсанай һэн булэглэлгые үгы хэхэ тушаа үсэд шанга байлдаану жэ, городой баруун ба зүүн хубида хэдэн кварталнууд абаа. Тиихэтэй нэгэн хамта манай сэрэгүүд ДУНАЙН БУДАПЕШТҺЭЭ баруун-хойгуур дайсанай хүрэлгэдһэн нуудые усадхажа дүүргэбэ. Декабриин 29-дэ болоһон нуудта тэндэ манай сэрэгүүд 1.258 немецкэ ба венгерск болон офицернуудые плендэ абаа.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ шухала хубилалта бол Декабриин 29-дэ манай сэрэгүүд бүхы фронтнууд дээр мецкэ танк гэмтэһэн ба үгы хэһэн байгаа. Агаарта байлдаануудта ба зенитнэ артиллериин буудалгаар дайса самолёт унагаагдаа.

ЭСЭСЭЙ ИЛАЛТЫН ТУЛАДА ЭДИБХИ ХҮСЭЕЭ ШАНГАДХАЯ!

1944 оной социалистическэ мурысөөндэ илажа гараһан Саянтын МТС-эй комсомольско-залуушуулай тракторна бригадын бригадир **Бимба Дымбрылов.**

ШАГНАЛАЙ ХАРЮУДА ШАДАБАРЯА ХУРСАДХАЯ

Советскэ худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ 1944 ондо өөһэдынгөө хүдэлмэри дээрэ илаад ехэ амжалтануудые туйлаһан байгаа. Мүнөө манай түрүү хүнүүд Советскэ Союзай дээдэ шагнал болохо орден ба медальнуудта хүртэбэ.

Шэнэ жэлдэ шэнэнүүд илалтануудые туйлахын түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Эд бараанай эрьелтын жэлэй түсэбые байгша оной мартын 1 хүртэр 75 процент дүүргэхын тула манай системын хүдэлмэрилэгшэд тэмсэхэ үүргэтэй.

В. ТАНХАЕВ, БМАССР-эй Худалдаа-наймаанай Нарком.

ИИМЭ БОЛОХО

◆ Нютагай ажаүйлэдбэриин Наркомадай предприятинууд ба олзоборилгын кооперацинууд мүнөө жэлдэ үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха программаа үшөө үргэдхэхэ байна. Энэ жэлдэ республикын 2 аймагта шэнэ промкомбинадууд, эдеэ хоолэй зүйл болбосоруулха гурбан комбинат бии болгогдохонь.

◆ Республика дотор хүдэлмэрилжэ байгаа предприятинуудай тоодо сэмбэ нэхэхэ фабрика нэмэжэ орохонь гээшэ. Мүн гутал оёхо фабрика шэнээр баригдаха болоо.

◆ Улан-Удэ городто 52—52 квартиратай шэнэ 2 гэр баригдахань. Тэрэшэлэн шэнэ прачечна баригдаха байна.

◆ Байкало-Кударинска, Курумканай, Прибайкальска, Кударын аймагуудай центрнүүдтэ, мүн Зэдэ городто Советүүдэй байшантууд баригдаха гэжэ арадай ажахын түсэб соо хараалагдаба.

◆ Улан-Удын махорочно фабрика 1945 оной II-дохи кварталда баригдажа дүүрэхэнь. Энэ фабрика нэгэ һара соо 160 тонно махоркэ гаргадаг болохонь.

◆ Улан-Удын валяльно-войлочна фабрика 1945 ондо шэнэ цехүүдые барихань. Энэ фабрика нэгэ сүүдхэ соо 400 паар валенка бүтээн гаргадаг болохо.

Шунахай дайсаниие диилэжэ, советскэ ороноо суурхуулнабди

Өөрынгөө командалдаг гвардейскэ соединениин боецууд, сержантнууд ба офицернүүдэй үмэнэһөө түрэл Бурят-Монголойнгоо ажалшадта шэнэ жэлтэй дашарамдуулан үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргөөд, немецко-фашистска эзэмдэгшэдые эсэслэн үгы хэхэ илалтые түргэдхэхын түлөө шэпэ илатануудые туйлахые хүсэпэб.

шэнэ шэнэ илалтануудые туйлахые хүсэнэб.

Хүндэтэ нютагаархимни! Бидэнэр, шэнэ жэлые Эхэ оронһоо холо газарта угтажа байнабди. Минии соединени болбол хатуу шанга байлдаатайгаар Терегһээ Дунай мүрэн хүртэр урта аян замда ябаһан байна. Манай гвардейскэ Туг дээрэ хоёр дайшалхы орденууд яларна. Һаяхан, бидэнэр, баһа агуухэ Сталинһаа баясхалан абаһан байнабди.

Минии командалдаг соединениин боецуудэй зэргэдэ бурят-монгол арадай баатар хүбүүд зүрхэтэйгөөр ба эрэлхэг зоригтойгоор дайсантай тэмсэнэд. Жэшээлхэдэ, айхые мэдэхэгүй гвардиин лейтенант Михаил Бимбаев тухай алдар солонь холо тарахай.

Бидэнэр харин газар дээрэ дайлалдахадаа өөрынгөө Эхэ оронои агуухэ ба айхабтар хүсэтэй ~~гөө урдын һурагшадта ба нютагаархандаа мэ-~~ байһыень мэдэжэ ябанабди. Инаг дуратай Эхэ оронтоёо бүхы һанал бодолоороо холбоотой ябанабди. Түрэһэн город ба тосхонуудтаа бусаха гээшэ бидэндэ айхабтар ехэ золтой жаргалтай хэрэг гээшэ. Хүндэтэ хани нүхэд, бидэнэртнай дайсаниие эсэслэн үгы хээд, дүүрэн илалта туйлаһанайнгаа һүүлээр бусажа ерэхэ байхабди. Зүгөөр, энэ илалтые түргэдхэхэ ябадал хадаа тылэй ажалшадай хүдэлмэриһөө ниилээдгүй дулдыдаха байна гээшэ.

Бидэнэр, сэрэгшүүд болбол таанар Эхэ оронойнгоо үмэнэхи өөһэдынгөө арюун нангин үүргэнүүдые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэт гэжэ һайн мэдэнэбди. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байхын түлөө шиидхэхы байлдаануудта ами бэеэ хайрлангүйгөөр тэмсэжэ, гвардейскэ тугаа хирэтүүлхэгүйбди гэжэ Таанараа найдуулнаб.

И. БАЛДЫНОВ,
гвардиин полковник, гвардейскэ соединениин командир.

Гүрэнэй Обороны Комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаһан Улан-Удын мяханай комбинадай директор **Иван Максимович Калачев.**

ШАГНАЛАЙ ХАРЮУДА ШАДАБАРЯА ХУРСАДХАЯ

Республикын гэгээрэлэй эргануудай хэдэн олон хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ хүдэлмэри дээрээ бага бэшэ амжалтануудые туйлабад. Мүнөө манай республикын 20 багшанар правительствын дээдэ шагналда хүртэбэ. Энэ хадаа бидэнэрые үшөө шангаар хүдэлмэрилхые уялгална гээшэ.

Шэнэ жэлдэ ухибүүдэй хоёр шэнэ гэр, гурбан сад, гурбан аймагай библиотекэнүүд, социалистическэ культурын гурбан байшан, гурбан һургуули шэнээр нээгдэхэ байна.

Культурно-гэгээрэлэй фронт дээрэ шэнэ илалтануудые туйлахын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэе!

О. ШАДАРОВ, БМАССР-эй гэгээрэлэй Нарком.

Эрэлхэг хүбүүднай иимээр дайлалдажа ябана

Хүндэтэ нютагаархин, шэнэ жэлэй дайшалхы амар мэндые Таанартаа хүргэхые зүбшөөрыт!

Баунтын аймагай залуушуул Богдаринагой дунда һургуулида түүхын багша байһан Н. В. Бураевые мүнөөшье мартаагүй аабза гэжэ һананаб. Инаг Эхэ оронойнгоо түлөө байлдаануудта Таанарайнгаа захяае нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэб гэжэ баяртай омогтойгоор өөрынгөө урдын һурагшадта ба нютагаархидаа мэдүүлнэб. Урдань Сэлэнгын аймагта «Авангард» артелиин түрүүлэгшэ ябаһан, мүнөө гвардеец Д. В. Рябов болбол дайсаниие эрэлхэг зоригтойгоор үгы хэжэ ябана. Мүнөө Рябовай үбсүүн дээрэ Улаан Одонэй орден ба «Шэн габ яагай түлөө» гэжэ хоёр медаль яларна. Тэрээнһээ гадна, Рябов болбол 1939 оной хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкадэ хабаадалсаһанай медальтай юм.

Иигээд байхадаа гвардиин боец Рябов болбол ажал дээрэ туйлаһан амжалтаяа дайшалхы хэрэгүүдээр батадхаба гээшэ. Гвардиин майор нүхэр Манжигеев правительствын дээдэ шагналда олон дахин хүртэһэн байна. Иимэнүүд боецууд ба офицернууд Бурят-Монголһоо һаяла олон. Би өөрөө баһал дайшалхы орден абаад ябанаб.

Шэнэ жэлдэ, бидэнэр дайшалхы шэнэ амжалтануудые туйлаха байхабди. Теэд, шэнэ шэнэ амжалтануудые ажал хүдэлмэри дээрэ туйлахые үнэн зүрхэнһөөн таанартаа хүсэнэб.

Н. БУРАЕВ, гвардиин лейтенант.
Полевая почта 18846—Г.

Саянтынхидай саашанхи зорилгонууд

«Бүхы юумэеэ фронтдо зорюулая» гэһэн лозунг доро хүдэлмэрилһэн Саянтын машинно-тракторна станциин коллектив 1944 оной ажахын жэлые урда урдынхиһаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ МТС түрүү зэргээрээ союз дотор суурхажа, ВЦСПС-эй болон СССР-эй Наркомземэй дамжуулгын Улаан туг абаһан байна. Тэрээгээрээ урмашаһан түрүү һуурияа алдахагүйн түлөө унгаха нойргүйгөөр тэмсэһэн энэ коллективэй члеңүүд үнгэрэгшэ жэлдэ тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэб болзорһоонь һураггүй урид 158,8 процент дүүргээ. Условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 370,9 гектар элдүүрилһэн байна.

Саянтынхидай туйлаһан энэ амжалтанууд имагтал түрүү хүнүүдээр шиидхэгдээ. Республика соо суутай Бимба Дымбрылобай тракторна бригадын членүүд условно трактор бүхэнөөр зөөлэн хахалалгада оруулан 786 га элдүүрилжэ, тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэб 293 процент дүүргэжэ, 6.000 килограмм горючи арбилаа. Энэ бригадын суута трактористка Ринчинцыбик Раднаева полевой хүдэлмэриин эхилхэһээ абаад һүүл хүртэр үргэлжэ түрүүлжэ ябаһан байна. Таряахуряалгын үедэ Курбын МТС-эй орденто комбайнер Тулун Цырендоржиевтай мурысэхэдөө 600 гектар хуряаха уялга абаһан аад, 603 га һайн шанартай гаар хуряажа, хэдэн олон килограмм горючи арбилһан байха юм.

Тэрэшэлэн нүхэр Анжуев, Бабасанова, Бимбаев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг тракторна бригаданууд үнгэрһэн жэл соо үргэлжэ һайнаар хүдэлмэрилжэ гараа. Тиин, эдэ бригаданууд республиканска социалистическэ мурысөөндэ барандаа түрүү һууринуудай нэгые эзэлһэн байна.

Полевой бүхы хүдэлмэринүүдээ дүүргэһэн дары заһабарилгаа эхилһэн энэ МТС IV квартал соо заһабарилха тракторнуудайнгаа түсэб 114.2 процент дүүргэбэ.

Улаан Армиин үдэр бүриин амжалтануудаар баясажа, фронтдо туһалха ябадалаа улам арбитхахые хүсэһэн Саянтынхид 1945 ондо үшөө ехэ амжалтануудые туйлаха саашанхи зорилгонуудаа тодоор хараалаахай.

Б. ЦЫРЕНОВА.

СЭРЭГЭЙ АЛБАХААГШАДАЙ БҮЛЭНЭРТЭ ҺАЙНААР ТУҺАЛНА

Хориин аймагай «Красный партизан» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Пластинин) сэрэгэй албахаагшадай бүлэнэртэ ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай инвалидуудта ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

Энэ хүдэлмэрие эмхидхэжэ байха тусхай комисси колхоз дээрэ байгуулагдаа. Тус колхоз туһаламжа болгон хэды хони, 480 килограмм таряа, 20 килограмм нооһо үгэжэ, 28 паар шэнэ гутал оёулба. Мүн баһа 58 тэргэ түлишэ асаруулһан ба бүхы сэрэгэй албахаагшанарай ба дайнай инвалидуудай гэр байдал болон пеэшыень заһуулаа. Эдэнэртэ үдэр бүри түлишэ зөөжэ байха хоёр унаа мори тусгаар табигдаһан байха юм.

Жамьян БАЛДАНЖАБОН

НАРАН

(Шэнэ жэлэй рассказ)

... Бурүүгэ харанхы нүхэн уруу эсэhэн сусаhан, hанди набта болошоhон хубсаhатай эхэнэрнүүдые хэдэн немецкэ солдадууд туугаад оруулха зуураа, түгэшэн унаhан нэгэ эхэнэрые буугайнгаа хүрзөөр ёборжорхино. Үүдэнэй нээгдэхэдэ, урдаhаан аягүй шороб муухай үнэр анхилан гутана. Тэдэнэр хүлөө арай таган алхалжа, модон наарнууд дээгүүр хэбтэшэнэд.

Онсирхой ута хара үhэтэй хухигар сагаан эхэнэр таhархай хапсытай хүүртнэйнгээ энгэрhээ адхажа, хажуудахи эхэнэртээ хандан hулаханаар хэлэнэ:

—Тугаархана конвойнуудай хөөрэлдэхые дуулааб. Үглөөдэр шэнэ жэл—1945 оной январиин нэгэн юм ха даа.

—Ай, бурхан... Хэршье удаан зобохо зон бээзбди даа, — гээд hанаа алдана.

—Юундэ нитэрээ немецкэ сэгүүд хөөрсэгэнэдэг болобоб даа. Манайхин дүтэ оробо бэшэ аа гү!

—Яажа мэдэхэб даа. Магадгүй аалам. Теэд тэрэ болотор, өөhэдынхидэйнгөө ерэтэр амиды байха гүбди даа.

Тэдэ хоёр hанаа алдан, бэшэ нүхэдөө харахадань, онги набта юумэд харанхы соо хэбтэнэ хэбэртэй. Баруун хойто буланда гэншэнэ.

Уданшьегүй гартаа фонарь барина нэгэ ёрбогор хүхэ немецконвэйр ороод, фонариин гэрэлые ниишэ тиишэнь болгожо харана. Тэрэ гэншэжэ байhан эхэнэрэй тэндэ ошоод, уяниин муухай хэлээр бадашана.

Үнэхи хоёр абяа аниргүй болоод, шагнажа хэбтэнэ. Онгирхой ута үhэтэй эхэнэр гэнтэ дээрэ дээрэhээн hанаа алдан кармаанhаа сагаахан пулаад гаргажа, зүүдэн мэтэ боложо арилшаhан үнии холын байдал, үетэн нүхэдөө домоглон hанажа, нюуртаа няагаад hүгшана. Энэ хэн юун аад, энэ болоод, нигэжэ байна гээшэб? Энэ хадаа сүлөөтэ Бурят-Монголой басаган байгаа. Москва хотэдо хүдөө ажахын дээдэ hургуулида hуража байhанаа, ажал хэрэг дээрэ дүршэл хэжэ, Балтиин далайн эрье шадар байтарынь дайн сэрэг эхилжэ, хараалта немецүүдэй hабарта адхагдан, каторгада хамагдан абташаhан байгаа юм. Энэ хадаа энхэ амгалан нютагай эрхэтэн басаган Рима гээшэл даа. Пара ногоо татама наартай зулгы залуухан басаган, хибэс торгон пулаад хиидхэжэ, хатар зүгаа паадаанда ябадагыень hанана бээзэт! Санжын Базартай hайн юм. Хэзээшьегүй хурим түрэ болохонь бэзэ гэлсэгшэ hэм шуу. Теэд энэ бузар нохосууд юун болгоо гээшэб даа! Тэрэ үдэр hүнигүй барижа ябадаг пулаадынь Базарайнь дурасхал болгожо үгэhэн юм байха.

—Үдэшын шалгалта,—гээд нэгэ хэhэг бадашаан, хашхараан болобо. Эдэ немецүүд хүн сэдьхэлтэй бэшэ ха юм даа, эдэнэр галзуу шоно арьяатанhаа доро байнал. Тэдэ ямар гэмгүй эхэнэрнүүдые яажа зобооно гээшэб! Пёдондо жэл нэгэ эхэнэрэй нарайлхадань, нарайеынь бажуужа алаад, хана сохижорхёо hэн.

Рима өөрынгөө хани нүхэртэй хамта hандирхай хүүртнгтээ орожо хэбтэнэд. Рима басаган зэ болонтө ябадалаа хараажа, үнөөхил сагаан пулаададаараа нюураа хушан hүгшажа хэбтэhээр унташаба.

... Байгал далайн мүнгэн хашарhата долгин дээгүүр үглөөнэй наран мандан таража, hолонго татама гэрэл туяагаараа далайн оёор хүртэр гиигүүлнэ. Номин мэтэ ногоон шулуун эрье дээрэ зогсожо байнад...

Гэнтэ юунhээшье бээз залд гээд hэришэбэ.

Газар доhолжо, решоткотой шагаабри—сонхоэрынь гал сахилгаан шарбажа байна. Үймөөн займаан болоод лэ газаашаа унаhаар түгэшэhөөр гүйлдэжэ гаранад. Ракетын галhаа саб сагаан үдэр болошоно. Огторгой дүүрэн хүүенэ. Аяар дээгүүр улаан гал бутарна. Эндэ тэндэ түймэр шатажа, бөөн хара утаан мушхарна. Юумэн тэhэрнэ.

Баhа ракетэ—үдэр болоншно. Ура! Ура—аа!!!

Унтаhан зандаа зүүдэлжэ байна гүб, али үнэхөөрэ гурбан жэл соо хүлеэгдэhэн баярта үдэр энэ шэнэ жэлээр манда хүрэжэ ерэбэ гээшэ гү гэжэ агшан зуура Римын бодолдо сахилгаан мэтээр ороно.

Үшөө үнөө ура хашхараан болоно. Үүр сайжа, улаан ягаан гэрэл толон сасаран, тэрэ зүүн зүгэй огторгой толотобо. «Тэндэ манай Эхэ орон, тэндэ манай агуухэ багша Сталин байдаг гээшэл даа...»

Түрүүшын улаан наранаар томо томо танкнууд хүүежэ, тэдэ хайрата эхэнэрнүүдые хаажа байhан адаалхай түмэр хэрёонуудые хяар дараад орожо ерэнэ. Танк дээрэ Улаан туг!

—Улаан туг!—гэжэ хашхаралдаад, урдаhаань тэдэнэр гүйлдэшэнэд.

Танк дээрэhээ автомадуудтай, улаанармеецүүд харайлдаад буушанад.

—Базар!—гэжэ Рима хашхараад, хурса улаан шарайтай залуу сэрэгшын хүзүүндэ аhашаба.

Эдэ хоёрой нюур шарайда үглөөнэй наранай туяан тудажа баярай нёлбоhо адхан байгаа Римые угтажа байгаа жаргалай гэрэлээр гиигүүлжэ байба.

—hаран! Наран!—гээд Рима аман соогоо дуу гарана. Ямар удхатайгаар энэ үгэ тиимэ үе байдал соо хэлэhэнииень хэн мэдэхэ бэлэй, наран гаража байна гэжэ юрэ хэлэhэн бэшэ, баяр жаргалай барагдашагүй зүн болоhон зүүдэндэ үзэhэн Байгал далайн мүнгэн хашарhата долгин дээгүүр туяа гэрэлээрээ сасан гараhан үглөөнэй наранинь 1945 оной шэнэ жэлэй үглөөнэй наранаар, тэрээнэй сүлөөлэгшэд болохо улаанармеецүүдээр, үдэр hүнигүй домоглон ябадаг инаг нүхэрөөр угтажа ерэhэнииe хэлэhэн байгаа хаям.

... Нэгэ хэды болоhон хойно инаг хайрата нүхэрөө дайсанай үүрхай сооhоо, тэдэнэй дарлалта мүлжэлтын гэнжэhээ сүлөөлhэн тэрэ сэрэгшэ шадал хүсэнэй хурса зоригоор яларhан нюдөөрөө баруун тээшээ үүртайгаар хаража, домэгто сагаан пулаадаа бариhан бишиихан борсогорхон даари болошоhон Римынгээ гарыень альган соогоо адхан байжа хэлэнэ:

—Сталин багшын приказаар илалтын тугые Берлин дээрэ хадхахаар, хараалта Германиин хара нүжэ зүрхэн уруу добтолон орожо ябнабди... Рима, нютаг оронд оо дары бусахаш даа Үбгэн буурал Байгал далаймнай урда мэтэ долгилон, үг үргэн үужам орон нютагнай үри хүүгэд бидэнээ илалтаар дүүрэн бусажа ерэхые хүлеэжэ байна...

Гал дүлөөр соробхилhон машинанууд хүүенэ. hэлмэ жада далайhан сэрэгшэд дабхина. Ехэ бага буунууд hүрэнэ. Тэдэ бүтэдэ булта баруун тээшээ, дайсанай зүрхэн уруу шэглэнэ.

Полевай почта 14326.

Франциdахи СССР-эй элшэн сайд нүхэр А. Е. Богомолов парижска засагай газарта үгэ хэлэбэ

ПАРИЖ, декабриин 29. (ТАСС). Франс-пресс агентствын дамжуулхань хадаа засагай газарта сүлөөлэлтын парижскэ комитедэй эмхидхэhэн уулзалга дээрэ Париждахи СССР-эй элшэн сайд Богомолов гэгшэ үгэ хэлэбэ.

Французска Республикын Саг зуурын Правительствын толгой генерал де Голль гэгшын Москва ошоhон ябадал, мүн тэрэшэлэн Молотов ба Бидо гэгшэдэй гараа табиhан договорые СССР-эй арадууд ба французска арадууд халуунаар hайшаан угтаба,—гэжэ Богомолов хэлэнэ. Декабриин 10-ай договорые манай агууехэ ханинууд ба союзнигууд болохо США Англи хоёр hайшааhан байгаа. Европын бага гүрэнүүд энэ договор болбол тэдэндэ аюулгүй байдал асарха гэжэ мэдээ. Демократическа гүрэнүүдтэ дайсан болохо гансахан Германи түс договорые үзэн ядажа угтаа. Англи, СССР болон США-гэй уластай хоорондын холбоо баридаагай системэдэ манай договор гансахан эб найрамдалай ба европейскэ аюулгүй байдалай бата бэхи hуури табиха тэды бэшэ мүн манай арадуудай хоорондохи бэе бэеэ ойлгонсохо ябадал ба хани барисаае үшөө бүхэжүүлхэ байна.

Венгриин саг зуурын национальна правительство гитлеровскэ Германида дай соносхоо

ДЕБРЕЦЕН, декабриин 29. (ТАСС). Венгриин саг зуурын правительство болбол үсэгэлдэр болоhон заседани дээрэ гитлеровскэ Германида дай соносхохо тухай шиидхэбэриие нэгэн дуугаар баталан абаба.

Саг зуурын национальна правительствын тунхаглаhан мэдүүлгэ соо хэлэгдэхэнь хадаа бүхы ресурснуудаа элсүүлжэ тэрэ болбол «Германиие союзна гүрэнүүд хүсэд илаха хүртэр Советскэ Союз ба тэрээнэй союзнигуудай талада дай хэхэ, Юугэдэб гэхэдэ гансал тиимэ илалта Венгриин бэеэ даанхай байдалые бүхэжүүлжэ шадаха байна. Тиихэтэй нэгэн хамта саг зуурын национальна правительство болбол эбтээ ороxо тухай Советскэ Союзай правительстводa, мүн тэрэшэлэн союзна гүрэнүүдэй правительствонуудта хандаhан тухайгаа венгерскэ арадта мэдүүлбэ».

Баруун Европодохи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, декабриин 30. (ТАСС). Союзнигуудай экспедиционно хүсэнүүдэй верховно командованиин штабай мэдээсэл соо ингэжэ хэлэгдэнэ:

Арденнскэ хушуунай оршондо, илангаяа урда флангда союзнигууд нэгэ хэды амжалтануудые туйлажа, дайсанай атакануудые сухарниса сохёо. Хушуунай хойто флангда Моншауhаа урдуур дайсан Эльзенборнhоо зүүгээр атака хэбэ. Дайсанай частьнууд союзнигуудай позицинуудта хүрэхэhөө урид артиллереэр тараан сохигдоhон байгаа. Союзнигуудай частьнууд Льернеhээ хойгуур дайсанай позицинуудта амжалтатай рейд хэhэн байна. Гранменильhээ баруугаар союзнигуудай байhан газар хүдар сүмэ сохин орохые hэдэhэн дайсанай сэрэгүүд хюдагдаа. Нэгэ бага баруун-урдуур союзнигууд Решфорой оршондо дүтэлэн ошоо, тэндэ дайсан хатуу шангa эсэргүүсэлтэ хэнэ.

Хушуунай урда флангда Сент-Юбер-Бастонь гэлэг сектортэ союзнигууд хэдэн hуурин газарнуудые эзэлбэ. Дайсанай эсэргүүсэлтэ хэбэшье hаань, союзнигууд өөhэдынгөө гарта байhан Бастонь тээшэ ошоhон корридорой хоёр талаар бүхэжэhэн ба Бастон—Арлонскэ харгыhаа баруугаар ба зүүгээр шэнэ амжалтануудые туйлаhаар байна. Нэгэ бага зүүгээр союзнигууд Гавиньhаа хойтуур нэгэ мили шахуу урагшаа дабшаба.

Кольмарhаа хойгуур Сигольсхейм хүдар сүмэрэн ороhон дайсанай сэрэгүүд хюдагдаа.

Хүндэ бомбардировщигуудай томо соединенинүүд истребительнүүдээр үдэшэгдэн ябажа Германиин шоссейнэ ба түмэрзамай узелнуудта, хүүргэнүүд, сортировочно станцинууд ба сэрэгэй бусад байра барилгануудта добтолго хэбэ.

ЛОНДОН, декабриин 30. (ТАСС). Дундада далай дээрэ дайлалдажа байгаа союзнигуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй штабай мэдээсэл соо хэлэгдэхэнь хадаа Италида Фаэнцыhээ хойгуур 8-дахи армиин частьнууд Сенио мүрэнhөө зүүгээр дайсаниие түрихэ ябадалаа үргэлжэлүүлбэ. 8-дахи ба 5-дахи армиин фронтын нүгөөдэ участогууд дээрэ патрульнууд эдэбхитэй ябуулга хэбэ.

Американски хүндэ бомбардировщигуудай томо соединенинүүд истребительнүүдээр үдэшэгдэн ябажа, урда Германиин, Австри болон Италидахи сортировочно станцинуудта добтолго хэhэн байна.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

ХУДАЛДАА-НАЙМААШАДАЙ АМЖАЛТАНУУД

Ивалгын райпотребсоюзай коллектив ба аймагай бүхы худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд 1944 оной туршада бага бэшэ амжалта туйлажа ерээ. Түхэреэн жэлэй туршада аймагай худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд Бурмонкоопсоюзай системэ соо түрүү hуури эзэлхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эдибхитэйгээр эрэлсоhон байха юм.

Тиигэжэ райпотребсоюз хоёрдохи кварталай социалистическэ мүрысөөндэ Бурмонкоопсоюзай системэ соо 3-дахи мүнгэн шан 3.000 түхэриг абаhан байгаа. Мүн баhа Гурульбын сельпо хоёрдохи мүнгэн шан болохо 3.000 түхэригтэ хүртэhэн байха. Нэгэдэхи кварталай туршада Саянтын сельпо социалистическэ мүрысөөндэ илажа БМАССР-эй Совнаркомой хоёрдохи мүнгэн шан 3.000 түхэриг абаа юм. Нүхэр Андреева наймаалагшатай Гурульбын сельпогой магазин нэгэдэхи квартал соо бүхэсоюзна хоёрдохи мүнгэн шан болохо 1.000 түхэригтэ хүртэбэ.

Богонихон сагай туршада тэндэ промкомбинат байгуулагдажа 20.000 түхэригэй эд бараа гаргаа. Мүн тэрэшэлэн гутал, hэеы, ведро гэхэ мэтын үргэн хэглэлэй эд бараа гаргадаг болонхой.

Ингэжэ аймагай худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд баатар Улаан Армиингаа илалтада баясан ажал хүдэлмэреэ үдэр бүри улам эршэтэйгээр ябуулжа шэнэ социалистическэ уялгануудые абана.

П. РЫБАЛОВ.

Мүнөөдэр театр ба кинодо

Ленинэй орденто гүрэнэй театрта

ЗАЛУУШУУЛАЙ БАЛ

„ПРОГРЕСС“ КИНО-ТЕАТРТА

„Росси тухай дуун“

Үдэшын 6.8.10 ч. эхилхэ.

„ЭРДЭМ“ КИНО-ТЕАТРТА

„Энжэгүй эхэнэр“

Үдэшын 6,8,10 ч. эхилхэ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. ТЕЛЕФОНЫ: ответ. редактора—23, АТС—180; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-54 (2 зв.).

Н—00261 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.